

143*

8/69

P.P. 1-6

K34/69

- 2 JUL 1940

indexed

443*

29/6/1940 St. Theresa School

P.B. Dootfontein

Joseph Kwankwa

P. v. Linschlip

via Postgieterij-ust

Some proverbs and their meanings in law and daily life

2 1/2 p (3/3)

Diema?

Mošeki a e nnoši o fiosa kgomo e tswana.

1. Ke gore mothe ge a šeka molato a le nnoši a hloka di tlatse ga fiae letha molato oa gage ga u sero?

2. Nonyana mphakaphaki o tšewa ke pekwa. Ke gore go tlogela godimo ntha ge batho ba dita sele ba thoba ke mphakgwa ba thotha ba bangwe ba bo tloge pele bangwe ba shale gomme mphakgwa a ba shibele joale ba go thotha pele ke bo mphakaphaki. Nonyana mphakaphaki e tšewa ke pekwa.

3. Molemo oa kgole o epya ka letšolo.

Ke gore ge o e na le metswalele eno kgole o e bona motla u mibile lecto le le telele mme o tla rata go bona metswalele eo kamaka motla lectong leo.

4. Motshekatscha ntsweng u direla go latletša go ba bangwe.

Ke gore batho ba bangwe ba ge ba lakane go dita ntha ba romilae ke kgosi ba bangwe ba ne megopolae ga boea go e joale ba dumetše ga morena ke bona bo motshekatschi ntsweng u direla go latletša ba bangwe.

5. Ke ea go bita u a tla u tla le ngwana se biletla go u
se tsebe. Ke gore bado ba bangwe ge ba hita wa
ba tswela ba ifhokiditse se biletswa jampa ba sa
se tsebedkapa ka le ngwana mone ba bolawe le ngwana. bana 3

6. Lja eke e re lomilole ka tau e a kanyetsewe nkare
Ke gore ge mothepe a iboela a ka se kgone go ikanyetsewe
a ga are ga senyopa ke monna oa gaga u sentwe ke mothe
fela.

7. Mollu u tima ka gae a tubela ba sele
ke gore monn banna ba bangwe ba ba tlogela
magae a bona ba godisa magae a metse e sa banna
ba bangwe.

8. Molomo ke seditae a ipoka
Ke gore mothe a ka se go tlopanye u mokwa
le oena u tla mo tlopanya ka oa gaga molomo
ke gore u a ipoka.

9. Legwana la lebitšana le a ipatla
Ke gore mothe ge a le molenaga ithia ena ka
nnoši ga le moe u ithia ena ka nnoši.

10. Kala tsa mošate ga ratane
Ke gore e batseta ba mošate ga ba ratane.

11. ~~Tha tsa lehu di thile le bolwetse~~
Ke gore sa se oa tla u tse u tseba gae mothe u bolaitse
ke bolwetse

443

2 JUL 1940

K34/69

11. Mogola baneng thupha mphopong.
 Ke gore u seke a a saloka le bana ba banjanyane
 gobane ka tsatši le lengwe ba tla dira porho
 gomme bare ke aena gobane u e mogolo go bona.
12. Go dikologa ke go dira mana
 Ke gore ge batša ba dira mosebetei bang ba salela
 ba sala ba dira mana a go tsatša mosebetei
13. Lya nyatša kgosi ke go tloga.
 Lye motho a nyatša kgosi u e rakwa ke kgosi
 le sechaba sa eona.
14. Boklale ke pelo mahlle a bona
 Lye motho a bona se se ucaie lebelela gomme
 pelo eona e se se nke se se goale ke gona ge pelo e le
 boklale
15. Mogatša moeng ke mpa. Ke gore moeng ge a tšile ka
 gae u nyaka gore u e mofe dija tse ngata a je a khuse
 gomme u tla tobala poroko ba monate gobane u khutše.
16. O rata go lekanya botloko le Noga.
 Ke gore ge u gobetše botloko ba tswana le ge u lomilwe
 ke Noga, ge u lomilwe ke Noga go tswana le ge u gobetše
17. O se o sepela le ba bacha u sepela u godima morago.
 Ke gore u th hlo komele ba bacha ge u sepela le bona
 gobane ba kare ba e kamorag ga gago ba direla potše.
 mme molato a eba ba gago.

18. O sere u tima monyane oa re, o tla tsoga mphile eng. Kamosa
o tla feta? Gabo monyane a se selepe se lla a re ma phala.
Ee gore u se ke mothe oa sebang le sagage oa re na u tla
tla mphang

18. O sere u tima monyane oa re, u tla mphang ka moso u tla
feta ga bo monyane selepe se lla a re ma phala.

Bagogolo bare u se time monyane! dijo kamosa u tla fumana
dijo tsa bo monyane di le ngata oa tla oa lla oa re
monyane u ntimile oa le bala gola wena u mo tima.

19. Sebete o boze o borumerume a phala le nama tsa mafusa.

Go ja u dutse go mmasate go phala go ja u sebetse.

20. Moja kgogolea mafofa u ja a belaela a re na mafofa
ke tla bea kae. Ee gore lehudis ge le utswitse kgogole
mafofa leja le belaela le re mafofa ke tla lathe kae,
dikgokgoti tsa mafofa ke tla lathe kae na?

21. Nonyana go lla xitlob yaga. Ee gore ge mothe a ba
tsueng tswenyege ga lla npa mothe wa tswenyegago o alla

22. Gwona tsa marega go la tswana ke ga tsona.
Ee gore basadi ge ba ratana kudu tsatsi le lengwe
le lengwe ge ba tlakana ba dula fote fase ba
botsana mafoko a bona.

23. Mmala o a kgomo a bonala namaneng.

Go tsoana le monna le mosadi ge ba ena bongwana
le ngwana lerato la bona ka ba bedi le ngwaneng.

24. Sa theko se tla tsila. Ke gore ge u rekile kobo to ka
ka theko e telele o tla e apata natiatši mararo oa fumana
e tletše tsila fela.

25. * Moetloa u robala phokeng.

Ke gore ge u ena le baeng empa u tloka dihlo goba
diaparo phefo e swanetje go bolaea wena. monye kgae
ge u tloka dihlo u swanetje go robala ntle baeng
ba robale ka ntlong ge ele kaga dikobo baeng
ka swanetje go futhumala aena u bolae ke phefo

26. Maka a monna a apara ka pitša

Ke gore ^{monna} ge a ena le mosadi oa gage goba baswa
ba gage ge a ba bolela maka ba ka seve
u na le maka ntle.

27. Mo go lapago molomesi le mong tšemo u lapile.

Bare kgore ge u rapile batho gore tle ba go
e sebetse u fela ba lefa ge batšabile mosebetseng
oa gago le aena mong oa ona u fedile matla.

28. O rata dithetša oa se rate moretloa

Ke rena bama se ratana le bonana empa se sa rate
batswadi ba bona.

443

K34/69

29. Alafa molwetai are go fola a roge Ngaka.
 Batha ba bang dare go alafiwa hare gofala hare
 Ngaka ga e kgone go alafa
 30. Bane ba emai's eme, hare ba dula u dule,
 Gobane u tlare go ba ema va dula ba go thogela tau ea
 tla ea go bolaea kapa va se go ba dula va tsamaea
 tau ea tlakana le wena tseleng ea go bolaea.

End. S. 443.